

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 5/21
Luxembourg, 14. januar 2021

Sodba v zadevi C-441/19
TQ/Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Država članica mora pred sprejetjem odločbe o vrnitvi mladoletnika brez spremstva preveriti, ali je v državi vrnitve na voljo ustrezen sprejem za mladoletnika

Poleg tega, če v fazi odstranitve ustrezen sprejem ni več zagotovljen, država članica ne bo mogla izvršiti odločbe o vrnitvi

Junija 2017 je TQ, mladoletnik brez spremstva, ki je bil takrat star 15 let in štiri mesece, na Nizozemskem vložil prošnjo za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje na podlagi pravice do azila. TQ je v okviru te prošnje navedel, da je rojen leta 2002 v Gvineji. TQ naj bi po smrti tete, pri kateri je živel v Sierr Leone, prišel v Evropo. V Amsterdamu (Nizozemska) naj bi bil žrtev trgovine z ljudmi in spolnega izkoriščanja, zaradi česar naj bi imel zdaj hude duševne motnje. Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (državni sekretar za pravosodje in varnost, Nizozemska, v nadaljevanju: državni sekretar) je marca 2018 po uradni dolžnosti odločil, da TQ ni upravičen do dovoljenja za začasno prebivanje, pri čemer je predložitveno sodišče pojasnilo, da TQ ne more zaprositi niti za status begunca niti za subsidiarno zaščito. V skladu z nizozemskim pravom odločba državnega sekretarja velja kot odločba o vrnitvi.

TQ je aprila 2018 zoper to odločbo pri predložitvenem sodišču vložil tožbo, v kateri je med drugim trdil, da ne ve, kje prebivajo njegovi starši, da jih ob vrnitvi ne bi več prepoznal, da ne pozna nobenega drugega člana svoje družine in da ne ve niti tega, ali taki člani obstajajo.

Predložitveno sodišče pojasnjuje, da nizozemska ureditev razlikuje na podlagi starosti mladoletnika brez spremstva. Glede mladoletnikov, ki so na dan vložitve prošnje za azil mlajši od 15 let, naj bi bila preiskava o obstoju ustreznega sprejema v državi vrnitve, določena v členu 10 Direktive 2008/115¹, opravljena pred sprejetjem odločbe o tej prošnji, pri čemer se tem mladoletnikom izda običajno dovoljenje za prebivanje, če takega sprejema ni. Za mladoletnike, ki so ob vložitvi prošnje za azil stari najmanj 15 let – kot je bil TQ – naj se taka preiskava ne bi izvedla, saj nizozemski organi očitno čakajo, da bodo zadevni mladoletniki dopolnili 18 let, da bodo nato lahko izvršili odločbo o vrnitvi. Tako naj bi bilo prebivanje mladoletnika brez spremstva, ki je star najmanj 15 let, na Nizozemskem v obdobju med njegovo prošnjo za azil in dosego polnoletnosti nezakonito, vendar pa se tolerira.

V teh okoliščinah se je predložitveno sodišče odločilo vprašati Sodišče o skladnosti razlikovanja, ki ga določa nizozemska ureditev, med mladoletniki brez spremstva, starejšimi od 15 let, in mladoletniki brez spremstva, mlajšimi od 15 let, s pravom Unije.

Presoja Sodišča

Sodišče je razsodilo, da mora država članica, kadar namerava sprejeti odločbo o vrnitvi mladoletnika brez spremstva na podlagi Direktive o vračanju, nujno upoštevati koristi otroka² v vseh fazah postopka, kar pomeni, da je treba opraviti celovito in temeljito presojo položaja tega mladoletnika. Po mnenju Sodišča bi to, da zadevna država članica sprejme odločbo o vrnitvi, ne da bi se pred tem prepričala o obstoju ustreznega sprejema v državi vrnitve, povzročilo, da tega

¹ Direktiva 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL 2008, L 348, str. 98, v nadaljevanju: Direktiva o vračanju).

² Glej člen 5(a) Direktive o vračanju.

mladoletnika, čeprav mu je bila izdana odločba o vrnitvi, v primeru neobstoja takega sprejema ne bi bilo mogoče odstraniti. Tak mladoletnik bi bil tako postavljen v položaj velike negotovosti glede svojega pravnega statusa in prihodnosti, zlasti glede svojega šolanja, svoje vezi z rejniško družino ali svoje možnosti, da ostane v zadevni državi članici, kar bi bilo v nasprotju z zahtevo po varstvu koristi otroka v vseh fazah postopka. Iz tega sledi, da če v državi vrnitve ni na voljo ustrezen sprejem, zoper zadevnega mladoletnika ni mogoče izdati odločbe o vrnitvi.

Sodišče v tem okviru pojasnjuje, da je starost zadevnega mladoletnika brez spremstva le eden od elementov za preverjanje obstoja ustreznega sprejema v državi vrnitve in za ugotovitev, ali morajo koristi otroka pripeljati do tega, da se zoper tega mladoletnika ne sprejme odločba o vrnitvi. Zato Sodišče ugotavlja, da država članica za preveritev obstoja takega sprejema ne sme razlikovati med mladoletniki brez spremstva zgolj na podlagi merila njihove starosti.

Sodišče je tudi razsodilo, da ob upoštevanju obveznosti držav članic, da izdajo odločbo o vrnitvi vsakemu državljanu tretje države, ki nezakonito prebiva na njihovem ozemlju,³ in da čim prej izvedejo njegovo odstranitev,⁴ Direktiva o vračanju nasprotuje temu, da država članica po tem, ko je sprejela odločbo o vrnitvi mladoletnika brez spremstva in se prepričala o obstoju ustreznega sprejema v državi vrnitve, ne izvede njegove odstranitve, dokler ta mladoletnik ne dopolni 18 let. V takem primeru je treba zadevnega mladoletnika odstraniti z ozemlja zadevne države članice, ob upoštevanju sprememb njegovega položaja. Glede zadnjenavedenega je Sodišče razsodilo, da če v fazi odstranitve mladoletnika brez spremstva ustrezen sprejem v državi vrnitve ne bi bil več zagotovljen, zadevna država članica odločbe o vrnitvi ne bi mogla izvršiti.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 43032793

³ Glej člen 6(1) Direktive o vračanju.

⁴ Glej člen 8 Direktive o vračanju.